

STUPŇOVÁNÍ ADJEKTIV

I. stupeň základní – pozitiv = slovníkový tvar

lātus, a, um široký I. a II. deklinace

simplex jednoduchý III. deklinace i-kmen

II. stupeň srovnávací – komparativ

lātior, ius širší; *simplicior, simplicius* III. deklinace

souhláskový kmen – tvary pro maskulina a feminina se

skloňují podle vzoru *pulmō*, tvary neuter podle vzoru *corpus*.

Komparativ tvoříme od genitivního kmene (**simplex, simplic-ior**). Gen. sg. všech rodů končí

na **-iōris**.

sg.	m. + f.		n.	pl.	
nom.	<i>lātor</i>		<i>lātius</i>	<i>lātores</i>	<i>lātora</i>
gen.		<i>lātoris</i>		<i>lātorum</i>	
ak.	<i>lātorem</i>		<i>lātius</i>	<i>lātores</i>	<i>lātora</i>
abl.		<i>lātore</i>		<i>lātoribus</i>	

III. stupeň nejvyšší – superlativ

I. a II. deklinace

lātissimus, a, um nejširší

-limus, a, um

6 adjektiv: *facilis, e; difficilis, e; similis, e; dissimilis, e; gracilis, e; humilis, e*

adjektiva na **-er -rimus, a, um**
acer – acerrimus

Opisné stupňování

Adjektiva I. a II. deklinace, která mají před koncovkou **-us, -a, -um samohlásku**, např. *varius, a, um* různý, *dubius, a, um* pochybný, stupňujeme opisem, tj. pomocí stupňovaného příslovce **multum** mnoho. Před pozitiv se klade v II. stupni tvar **magis** více, ve III. stupni tvar **maximē** nejvíce.

pozitiv komparativ superlativ

dubius, a, um magis dubius, a, um maximē dubius, a, um

varius, a, um magis varius, a, um maximē varius, a, um

Nepřavidelné stupňování

<i>magnus, a, um</i> velký	<i>major, majus</i>	<i>maximus, a, um</i>
<i>parvus, a, um</i> malý	<i>minor, minus</i>	<i>minus, a, um</i>
<i>bonus, a, um</i> dobrý	<i>melior, melius</i>	<i>optimus, a, um</i>
<i>malus, a, um</i> špatný	<i>pejor, pejus</i>	<i>pessimus, a, um</i>
<i>multus, a, um</i> mnohý	<i>plūres, plūra</i> jen v pl.)	<i>plūrimus, a, um</i>

V latinských termínech, které mají obě protikladné vlastnosti, se obvykle užívá k jejich vyjádření komparativu; do češtiny se však překládají pozitivem, např.: *circulātiō major, minor* velký a malý krevní oběh

Neúplné stupňování (lze též odvodit ze známých předložek – adverbíí viz další soubor)

Několik adjektiv s místním významem utvořených od předložek se vyskytuje jen v komparativu nebo superlativu. Často se však překládají pozitivem.

pozitiv	komparativ	superlativ
(ante dříve, před)	anterior, ius přední -	
(post po, za)	posterior, ius zadní	postrēmus, a, um poslední
(suprā nahoře, nad)	superior, ius horní	suprēmus, a, um nejhořejší
(īnfrā dole, pod)	īnferior, ius dolní	īnfīmus, a, um nejspodnější, nejnižší
(intrā uvnitř)		
<i>internus, a, um</i>	interior, ius vnitřní	intimus, a, um nejnvnitřnější
(extrā mimo, vně)		
<i>externus, a, um</i>	exterior, ius vnější	extrēmus, a, um nejzazší
(prope blízko)	propior, ius bližší	proximus, a, um nejbližší
(ultrā za)	ulterior, ius zadní	ultimus, a, um poslední